

А.О. ЗАГОРУЛЬКО, В.М. ДЕРЕВ'ЯНКО

Херсонський державний університет, Ботанічний сад E-mail:

gardenksu@gmail.com

ІНТРОДУКЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЖИМОЛОСТІ ПАХУЧОЇ В ОЗЕЛЕНЕННІ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Honeysuckle (Lonicera) is quite fragrant decorative species and relatively well adapted to the climate of the south of Ukraine, which is the driest region of Ukraine. This is indicated by the fact that in the Botanical Garden of Kherson State University there are several instances of this type, which are quite drought tolerant, which was demonstrated by long-term studies. Also, this species is relatively frost resistant. Unfortunately, in planting honeysuckle is generally not used because we consider it is necessary to use this species in planting the settlements of south of Ukraine.

В зелених насадженнях населених пунктів Півдня України переважають листопадні види дерев та чагарників. Вічнозелені і напіввічнозелені покритонасінні види зустрічаються тут дуже рідко і їх видовий склад дуже обмежений. Це пояснюється кліматичними особливостями регіону, а саме сухістю ґрунту (середньорічна сума опадів складає 380 мм, а за останні три роки навіть менше 300 мм) та повітря (вологість повітря влітку близько 30 %), великою амплітудою температурних коливань протягом року (від +40°C влітку до -20°C взимку, а в окремі роки до -30°C) та високою вітровою активністю, значно вищою, ніж середня по Україні. Хоча в цілому цей регіон є найтеплішим в Україні (сума ефективних температур складає 3400–3800 °С, тривалість безморозного періоду 182–188).

Однак серед напіввічнозелених видів є ті, які цілком нормально можуть зростати в кліматичних умовах Півдня України. До них належить Жимолость пахуча (*Lonicera fragrantissima* Lindl. et Paxt.), батьківщиною якої є Східний Китай. За літературними даними в оптимальних умовах зростання її висота досягає до 2 м.

В Ботанічному саду Херсонського державного університету, який розміщений на північно-західній околиці міста, в умовах без зрошення зростають 3 екземпляри 12-річного та 1 екземпляр 31-річного віку, висота яких становить 1,8 м. Багаторічні спостереження показують, що рослини досить добре адаптувалися до місцевих кліматичних умов. Усі розпочинають вегетацію в третій декаді березня, скидають листя або втрачають його декоративність при зниженні температури до -15°C, яка настає переважно у другій декаді січня. Тобто з листям вони знаходяться близько 250 днів, тоді

як листопадні види в такому стані бувають в межах 180 днів. Цвітіння розпочинається у другій декаді листопада і триває в залежності від температури до двох місяців. Відновлює цвітіння всередині квітня, яке ще триває близько місяця. Плодоношення починається з середини травня, плоди тримаються на рослинах до другої декади червня. Вони мають темно-червоне забарвлення, гіркуватий присмак, але цілком їстівні.

За останні майже 50 років найхолоднішою була зима 2005–2006 років, коли температура знижувалась до -27°C . Після цього рослини мали лише незначні пошкодження обростаючих гілочок і рослини не плодоносили. В решту років рослини регулярно цвіли і плодоносили.

Основними показниками декоративності є тривалий період в облистяному стані та яскраво-червоні плоди, які довго утримуються на рослинах. Важливо і те, що у період цвітіння квіти дуже духмяні. Проте, незважаючи на високу посухостійкість (в цьому відношенні вона не поступається Жимолості татарській), цілком задовільну зимостійкість та високу декоративність, при обстеженні зелених насаджень Херсонської області, її не було виявлено ніде. Виходячи з вищевикладеного, вважаємо, що вона повинна широко використовуватись в озелененні на Півдні України.